

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Lovforslagets formål og baggrund

1.1. Formål

En afgørelse truffet af Forbrugerklagenævnet eller et af de godkendte, private klage- eller ankenævner er i dag ikke bindende for parterne. Hvis den erhvervsdrivende ikke efterlever en afgørelse, hvor forbrugeren har fået helt eller delvist medhold, kan forbrugeren ikke få tvangsfuldbyrdet afgørelsen, men er nødt til først at indbringe sagen for domstolene for at få gennemført sit krav.

Formålet med lovforslaget er at sikre forbrugeren et velfungerende og effektivt klagenævssystem, idet det navnlig foreslås, at afgørelser truffet af Forbrugerklagenævnet og de godkendte, private klage- eller ankenævner fremover som udgangspunkt skal kunne tvangsfuldbyrdes i forhold til den erhvervsdrivende.

1.2. Baggrund

Regeringen iværksatte i 2002 en klagenævnsreform, hvis overordnede formål var at sikre forbrugerne flere og bedre klagemuligheder. Lov om forbrugerklager (forbrugerklageloven), der trådte i kraft 1. januar 2004, er en udmøntning af reformen. Ifølge lovens forarbejder skal loven evalueres, når den har været i kraft i 3 år.

Der blev på den baggrund udarbejdet en redegørelse, der blev oversendt til Folketingets Erhvervsudvalg den 23. maj 2007. Redegørelsen indeholder bl.a. en vurdering af indfrielsen af lovens målsætninger i forhold til bl.a. oprettelse af godkendte, private klagenævner, sagsbehandlingstider ved Forbrugerklagenævnet og efterlevelse af afgørelser. Lovforslaget er afledt af den lovevaluering, der har fundet sted.

Med forbrugerklageloven blev der indført en bred hjemmel for ministeren til at fastsætte regler om offentliggørelse af information og statistik om forskellige forhold inden for forbrugerklageområdet bl.a. med det formål at øge efterlevelsen af klagenævnsafgørelser.

Evalueringen af loven har vist, at de initiativer, der er iværksat med henblik på at øge efterlevelsen af klagenævnsafgørelser (fx elektronisk offentliggørelse af navne på erhvervsdrivende, der ikke efterlever en klagenævnsafgørelse), ikke er tilstrækkeligt effektive, idet en del afgørelser ved Forbrugerklagenævnet stadig ikke efterleves af de erhvervsdrivende.

Spørgsmålet om tvangsfuldbyrdelse af nævnsafgørelser i privatretlige tvister har været overvejet gennem en årrække ud fra hensynet til at sikre en effektiv forbrugerbeskyttelse.

Også i forbindelse med udarbejdelsen af lov om forbrugerklager i 2003 blev muligheden overvejet, men det var dengang vurderingen, at spørgsmålet havde så nær sammenhæng med Retsplejerådets daværende overvejelser om en inkassoproces og en småsagsproces i forbindelse med reformen af den civile retspleje, at det ikke ville være hensigtsmæssigt på daværende tidspunkt at indføre adgang til tvangsfuldbyrdelse af klagenævnsafgørelser.

Spørgsmålet om tvangsfuldbyrdelse af nævnsafgørelser blev endvidere overvejet i forbindelse med politi- og domstolsreformen i 2006 (lov nr. 538 af 8. juni 2006), der blandt andet bygger på Retsplejerådets betænkning nr. 1401/2001 om reform af den civile retspleje I (Instansordningen, byrettens sammensætning og almindelige regler om sagsbehandlingen i første instans). I Retsplejerådets betænkning anføres det bl.a., at afgørelser i privatretlige tvister, der er truffet af et administrativt nævn, herunder Forbrugerklagenævnet, eller af et af de godkendte, private klage- eller ankenævner, ikke bør kunne tvangsfuldbyrdes, idet nævnene ikke træffer afgørelse under tilsvarende retsgarantier som domstolene. Der kan således ikke – således som det er tilfældet ved domstolene – over for et nævn afgives mundtlig forklaring af parter og vidner under strafansvar. Retsplejerådet anfører endvidere, at domstolene er samfundets grundigste og forfatningsmæssigt centrale tvistløsningsorgan, og at det er domstolenes centrale funktion at afgøre retstvister endeligt. I forarbejderne til lovforslaget om politi- og domstolsreformen (lovforslag nr. L 168 af 1. marts 2006) er der